

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Szczecinie

LSZ.410.008.05.2022

Pani
Beata Karlińska
Prezes Zarządu
Fundacji Pomocy Chorym na Zanik Mięśni
im. Piotra Karlińskiego

ul. Wyszyńskiego 9 lok. U2
70-200 Szczecin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/033 – Usługi asystenta osobistego jako wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych.

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja Pomocy Chorym na Zanik Mięśni im. Piotra Karlińskiego ¹ , ul. Wyszyńskiego 9 lok. U2, 70-200 Szczecin.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Beata Karlińska, Prezes Zarządu Fundacji od 26.09.1994 r. ²
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Wykonanie umowy WSS-IV.1.2020.UK zawartej 19 maja 2020 r. z Gminą Miasto Szczecin na realizację zadania publicznego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020, w tym uzyskanie zakładanych efektów. 2. Wykonanie umowy WSS-I.2.2021.MS zwartej 16 sierpnia 2021 r. z Gminą Miasto Szczecin na realizację zadania publicznego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021, w tym uzyskanie zakładanych efektów.
Okres objęty kontrolą	Lata 2019-2021. Do realizacji celu kontroli wykorzystane zostały także dokumenty sporządzone przed lub po tym okresie.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli ⁴ Delegatura w Szczecinie
Kontroler	Ewelina Czerepska, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LSZ/90/2022 z 31 maja 2022 r. (akta kontroli str. 1-2, 244-249)

II. Ocena ogólna⁵ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Przygotowane i złożone przez Fundację oferty realizacji zdań wynikających z Programu Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej⁶ na rok 2020 i na rok 2021 były zgodne z założeniami konkursu otwartego ofert, ogłoszonego przez Prezydenta Miasta Szczecin, oraz warunkami Programu AOON.

Fundacja poprzez swoją stronę internetową i media społecznościowe informowała o możliwości udziału w Programie AOON. Informacje o takim Programie skierowane zostały również bezpośrednio do podopiecznych Fundacji. Wszystkie osoby niepełnosprawne, które zgłosiły się do Programu zostały do niego zakwalifikowane, a osoby wykonujące usługi asystenta osoby niepełnosprawnej spełniały jego wymogi.

Fundacja przestrzegała warunków realizacji Programu określonych w umowach zawartych z Gminą Miasto Szczecin, w tym składała w terminach przewidzianych umowami kompletne i prawidłowo wypełnione sprawozdania końcowe z realizacji zadania. W ramach powierzonych zadań przestrzegane były zasady wykorzystania

¹ Dalej: Fundacja.

² Dalej: Prezes Zarządu.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

⁴ Dalej: NIK.

⁵ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁶ W badanym okresie Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, w oparciu o art. 7 ust. 5 ustawy z dnia 23 października 2018 r. o Solidarnościowym Funduszu Wsparcia Osób Niepełnosprawnych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1787, ze zm.) uruchomiło dwie edycje programów zapewniających usługę asystenta osoby niepełnosprawnej tj. Programu *Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2019-2020* oraz *Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej – edycja 2021*; dalej: Program lub Program AOON.

otrzymanych środków, w tym co do kosztów jednej godziny usług asystenckich, ubezpieczeń asystentów, zakupu biletów komunikacji publicznej dla asystentów lub dojazdów innym środkiem transportu, zakupu środków ochrony osobistej. Nie stwierdzono rozliczenia kosztów, które byłyby niekwalifikowalne. Koordynator usług dokonywał oceny pracy asystentów i weryfikował dokumenty przez nich sporządzane oraz liczbę zrealizowanych godzin usług asystenckich.

Fundacja, w związku z realizacją zadań powierzonych umowami z 19 maja 2020 r. i z 16 sierpnia 2021 r., osiągnęła założone efekty wynikające ze złożonych ofert, tj. w 2020 r. usługami asystenckimi objęto 15 osób niepełnosprawnych (na 15 zaplanowanych) i zrealizowano 97,8% zaplanowanych godzin usług asystenckich, natomiast w 2021 r. usługami tymi objęto 14 osób (przy 13 zaplanowanych) i zrealizowano 96,7% zaplanowanych godzin usług asystenckich.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Realizacja zadań wynikających z Programu Asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej, rozliczanie usług asystenckich oraz uzyskanie zakładanych efektów.

Opis stanu faktycznego

1.1 Organizacja oraz sposób świadczenia usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej⁸ zostały określone przez Zarząd Fundacji w *Regulaminie świadczenia usług Asystenta Osobistego Osoby Niepełnosprawnej*⁹. Regulamin, wraz m.in. ze wzorem umowy o korzystanie z usług asystenta, wnioskiem o korzystanie z usług asystenta, został umieszczony na stronie internetowej Fundacji¹⁰.

Fundacja nie opracowała zasad przyznawania usług asystenta osobistego, w tym na potrzeby realizacji zadań wynikających z Programu.

(akta kontroli str. 41-44, 118, 122-162, 250-256)

Prezes Zarządu Fundacji wyjaśniła, że *biorąc pod uwagę zapisy w dwóch umowach (...) oraz wymogi konkursowe, Fundacja nie opracowała żadnych zasad dotyczących przyznawania usług asystenta. Z chwilą ogłoszenia konkursu poinformowano na stronach internetowych oraz telefonicznie naszych podopiecznych o możliwości skorzystania z usług asystenta w ramach realizacji programu. Wszystkie osoby, które były chętne i miały możliwość znalezienia asystenta spełniającego wymogi (...) programu, zostały wzięte pod uwagę w ofercie składanej do Gminy Miasto Szczecin (...). Fundacja otrzymała każdorazowo takie środki, o które wnioskowała w ofercie. W związku z powyższym wszystkie osoby, które zgłosiły się do programu i były zainteresowane takimi usługami, otrzymały je. Duże znaczenie w zainteresowaniu się usługami był czas realizacji programów. Trwał on za krótko i nie obejmował całego roku.*

(akta kontroli str. 41-44)

Fundacja poprzez swoją stronę internetową oraz media społecznościowe poinformowała o możliwości udziału w Programie. Pracownicy Fundacji informowali telefonicznie podopiecznych o takiej możliwości.

⁷ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Dalej: asystent lub asystent osobisty.

⁹ Załącznik do Uchwały 01/11/2017 Zarządu Fundacji z 11 listopada 2017 r.; dalej: Regulamin.

¹⁰ <https://www.miesnie.szczecin.pl/dokumenty-do-pobrania.html>

Prezes Zarządu Fundacji, wskazała, że (...) *Informacja internetowa oraz telefony o realizacji projektu skierowane były do osób z chorobami nerwowo-mięśniowymi. I te osoby zgłosiły się do projektu. W ich imieniu Fundacja złożyła ofertę na realizację usług asystenckich (...). Każdorazowo, przy ogłoszeniu konkursów przez jakąkolwiek instytucję, Fundacja aplikuje o środki na realizację zadań dla swoich podopiecznych, zgodnie z działalnością określoną w Statucie, chyba, że w ogłoszeniu konkursowym jest adnotacja o możliwości realizacji zadań dla wszystkich mieszkańców Gminy.*

(akta kontroli str. 41-44)

Łącznie do Programu w kontrolowanym okresie zostało złożonych 29 kart zgłoszeń¹¹. Wszystkie osoby niepełnosprawne, które zgłosiły się do Programu¹² zostały do niego zakwalifikowane. Fundacja nie odmówiła żadnej zainteresowanej osobie wzięcia udziału w Programie. Wszystkie osoby korzystające ze wsparcia asystenta osobistego były podopiecznymi Fundacji. Żadna z osób, które zgłosiły się do Programu nie zrezygnowała z takiego wsparcia. W Programie nie uczestniczyły dzieci niepełnosprawne¹³.

(akta kontroli str. 41-44, 118, 122-162)

1.2 Fundacja 5 marca 2020 r. skierowała¹⁴ do Prezydenta Miasta Szczecin ofertę realizacji zadania publicznego pn. *Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego*¹⁵. Oferta Fundacji została złożona w terminie i była zgodna z założeniami konkursu oraz warunkami realizacji zadania, tj. zawierała m.in. koncepcję naboru uczestników¹⁶, opis planowanych działań z uzasadnieniem potrzeby ich realizacji, informację o posiadanych zasobach¹⁷. Założenia oferty Fundacji były zgodne z zakresem przedmiotowym i podmiotowym Programu 2019-2020. W ofercie wskazano, że celem zadania było wprowadzenie usług asystenta osobistego jako formy ogólnodostępnego wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych ze schorzeniami nerwowo-mięśniowymi, ze znacznym stopniem niepełnosprawności¹⁸. Zaplanowano, że usługi te będą świadczone indywidualnym osobom niepełnosprawnym zamieszkującym Szczecin i będą polegały m.in. na pomocy w wyjściu z domu, dojazdach w wybrane miejsce, na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne, w zakupach, wspólnym załatwieniu spraw urzędowych, wyjściu do miejsc kulturalnych. Założono, że asystenci będą zatrudnieni na umowę zlecenie, świadcząc swoje usługi przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 7 do 22, a niepełnosprawny będzie mógł skorzystać z usług danego asystenta maksymalnie do 30 godzin miesięcznie. Założono zatrudnienie 8 asystentów dla 12 osób niepełnosprawnych dotkniętych schorzeniami nerwowo-mięśniowymi. W ofercie

¹¹ W 2020 r. złożono 15 kart zgłoszeń, w 2021 – 14.

¹² Osoby niepełnosprawne lub ich opiekunowie składali kartę zgłoszenia do Programu wraz z pozostałymi dokumentami tj. wypisem z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, oświadczeniem uczestnika o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych i informacją w sprawie RODO.

¹³ Tj. dzieci do 16. roku życia z orzeczeniem o niepełnosprawności, łącznie ze wskazaniem konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz koniecznością stałego współudziału na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji.

¹⁴ W odpowiedzi na ogłoszenie przez Prezydenta Miasta Szczecin konkursu otwartego ofert: BDO/SP/2020/059 na powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie określonym w art. 4 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm.).

¹⁵ Dalej: Program 2019-2020.

¹⁶ Tj. zasady rekrutacji, planowaną liczbę odbiorców.

¹⁷ Kadrowych i rzeczowych zapewniających prawidłową realizację zadania.

¹⁸ Do znacznego stopnia niepełnosprawności zalicza się osoby z naruszoną sprawnością organizmu, niezdolne do pracy albo zdolne do pracy jedynie w warunkach pracy chronionej i wymagające, w celu pełnienia ról społecznych, stałej lub długotrwałej opieki i pomocy innych osób w związku z niezdolnością do samodzielnej egzystencji.

skalkulowano koszty realizacji zadania łącznie na 92 846 zł, w tym 86 400 zł na koszty zatrudnienia asystentów, 1 086 zł na koszty związane z ubezpieczeniem, 5 360 zł na koszty związane z dojazdami. Termin realizacji zadania określono do 30 listopada 2020 r.

(akta kontroli str.3-19, 45-53, 256-262)

Fundacja 19 maja 2020 r. zawarła umowę Nr WSS-IV.1.2020.UK z Gminą Miasto Szczecin na realizację zadania publicznego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020¹⁹. W umowie wskazano termin realizacji zadania i ponoszenia wydatków zgodnie ze złożoną ofertą, tj. od 19 maja 2020 r. do 30 listopada 2020 r. Określono, że na finansowanie zadania Gmina Miasto Szczecin przekaże Fundacji, w formie dotacji, środki finansowe w wysokości 92 846 zł. Wskazano również numer rachunku bankowego Fundacji, na który zostanie przekazana płatność z tytułu finansowania zadania oraz zobowiązano Fundację do utrzymania tego rachunku nie krócej, niż do dnia zaakceptowania sprawozdania końcowego z wykonania zadania.

Na podstawie wniosku Fundacji z 23 czerwca 2020 r., złożonego w związku z koniecznością zakupu w ramach zadania środków ochrony dla asystentów i podopiecznych, aneksem nr 1/2020 z 14 lipca 2020 r. dokonano zmiany planu i harmonogramu działań oraz kalkulacji kosztów realizacji zadania. Dokonano m.in. przesunięcia środków finansowych z kosztów związanych z zatrudnieniem asystentów, na środki ochrony dla asystentów i podopiecznych, wprowadzając nowe działanie, tj. zakup środków ochrony dla asystentów i podopiecznych.

Na podstawie wniosku Fundacji z 3 sierpnia 2020 r., złożonego w związku z koniecznością zatrudnienia dodatkowo dwóch asystentów, aneksem nr 2/2020 z 7 września 2020 r. dokonano zmiany w zakresie rezultatów realizacji zadania oraz kalkulacji kosztów. Zmieniono planowany poziom wartości docelowej osiągnięcia rezultatów w zakresie liczby podopiecznych objętych usługami asystentów (z 13 na 15), liczby zatrudnionych asystentów (z ośmiu na 10) oraz dokonano przesunięcia środków finansowych pomiędzy działaniami²⁰.

(akta kontroli str. 54-74)

Każda z osób (10) wykonujących usługi asystenta osoby niepełnosprawnej w ramach Programu 2019-2020 spełniała wymogi tego Programu. Dziewięć osób, posiadało co najmniej wykształcenie średnie z co najmniej rocznym, udokumentowanym doświadczeniem w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym, jedna osoba posiadała dyplom potwierdzający uzyskanie kwalifikacji w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej.

We wrześniu 2020 r. zmieniła się jedna osoba na stanowisku asystenta osoby niepełnosprawnej z powodu choroby asystenta. Nowy asystent spełniał wymogi zgodnie z działem V ust. 4 Programu 2019-2020, tj. posiadał wykształcenie przynajmniej średnie i co najmniej roczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym. Żadna osoba nie zmniejszyła godzin usług asystenta, a asystenci świadczyli usługi w liczbie

¹⁹ Na podstawie Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej edycja 2019 – 2020” finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego oraz Oświadczenia Woli Prezydenta Miasta Szczecin nr 75/BDO/2020 złożonego w imieniu Gminy Miasto Szczecin 24 kwietnia 2020 r.

²⁰ Zmniejszono planowane koszty zatrudnienia asystentów o 21,30 zł (z 80 100 zł do 80 078,70zł); zmniejszono planowane koszty zakupu biletów komunikacji publicznej / kosztów dojazdu własnym lub innym środkiem transportu o 56,70 zł (z 5 868 zł do 5 811,30 zł); jednocześnie zwiększono planowane koszty ubezpieczeń asystentów o 78 zł (z 500 zł do 578 zł).

30 godzin miesięcznie²¹ dla każdego podopiecznego. Wszyscy asystenci byli zatrudnieni w oparciu o umowę zlecenie.

(akta kontroli str. 3-19, 41-44, 119-121)

W efekcie realizacji zadania publicznego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020 usługami asystentów objęto 15 podopiecznych Fundacji ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz zatrudniono 10 asystentów świadczących usługi, co było zgodne z zawartą umową o realizację zadania publicznego. Natomiast liczba wykonanych godzin usług asystenckich, która wyniosła 2 610 godzin, stanowiła 97,8% godzin zaplanowanych.

(akta kontroli str. 45-53, 62-80)

Fundacja złożyła w terminie przewidzianym umową²² kompletne i prawidłowo wypełnione sprawozdanie końcowe, na podstawie którego nastąpiła akceptacja i rozliczenie dotacji. W sprawozdaniu zamieszczono szczegółową informację na temat osiągniętych rezultatów wraz z liczbowym określeniem skali działań, szczegółowy opis wykonywania poszczególnych działań, sprawozdanie z wykonania wydatków oraz rozliczenie finansowania.

(akta kontroli str. 72-80)

Środki na finansowanie zadania publicznego (92 846 zł) na rachunek bankowy Fundacji (wskazany w umowie z Gminą Miastem Szczecin) wpłynęły 16 czerwca 2020 r. Fundacja prowadziła, zgodnie z zapisami umowy, wyodrębnioną ewidencję księgową zadania oraz wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową. Na realizację zadania wydatkowano 89 413,18 zł. Wydatki poniesiono na realizację zadań przewidzianych umową, tj. na zatrudnienie asystentów 78 278,87 zł, na ich ubezpieczenie 578 zł, na transport 4 196,19 zł, na zakup środków ochrony 6 360,12 zł. Nie zostały przekroczone przyjęte na 2020 r. maksymalne kwoty kosztów: jednej godziny usług asystenckich (30 zł), ubezpieczenia asystentów (do 150 zł rocznie na jednego asystenta), zakupu biletów komunikacji publicznej lub dojazdów prywatnym bądź innym środkiem transportu (do 200 zł miesięcznie na jednego asystenta), zakupu środków ochrony osobistej (do 50 zł miesięcznie na jednego asystenta). W przypadku dojazdów prywatnym bądź innym środkiem transportu asystenci prowadzili ewidencję przebiegu pojazdów lub ewidencję kosztów dojazdu. Niewykorzystaną kwotę dotacji w wysokości 3 432,82 zł przekazano w terminie, tj. 9 grudnia 2020 r., na konto bankowe wskazane w umowie z Gminą Miasto Szczecin. Wszystkie powyższe wydatki opłacane były z rachunku bankowego Fundacji wskazanego w umowie z Gminą Miasto Szczecin.

(akta kontroli str. 72-80, 217-242, 330-333, 337)

1.3 Fundacja 19 lipca 2021 r. skierowała²³ do Prezydenta Miasta Szczecin ofertę realizacji zadania publicznego pn. *Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021, finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego*²⁴. Oferta Fundacji była zgodna z założeniami konkursu i warunkami realizacji zadania, tj. zawierała m.in. koncepcję naboru uczestników, opis planowanych działań, informację o posiadanych zasobach²⁵. Założenia oferty Fundacji były zgodne z zakresem przedmiotowym i podmiotowym Programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021. W ofercie wskazano, że celem zadania było wprowadzenie usług asystenta jako formy ogólnodostępnego

²¹ Przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 7 do 22.

²² Sprawozdanie z 9 grudnia 2020 r. w Urzędzie Miasta Szczecin złożono 10 grudnia 2020 r.

²³ W odpowiedzi na ogłoszenie Prezydenta Miasta Szczecin konkursu otwartego ofert: BDO/SP/2021/073 na powierzenie realizacji zadania publicznego w zakresie działalności na rzecz osób niepełnosprawnych.

²⁴ Dalej: Program 2021.

²⁵ Kadrowych i rzeczowych zapewniających prawidłową realizację zadania.

wsparcia dla pełnoletnich osób niepełnosprawnych ze schorzeniami nerwowo-mięśniowymi, ze znacznym stopniem niepełnosprawności. Zaplanowano, że usługi te będą świadczone indywidualnym osobom niepełnosprawnym zamieszkującym Szczecin i będą polegały m.in. na pomocy w wyjściu z domu, dojazdach w wybrane miejsce, na rehabilitację i zajęcia terapeutyczne, w zakupach, wspólnym załatwieniu spraw urzędowych, wyjściu do miejsc kulturalnych. Założono, że asystenci będą zatrudnieni na umowę zlecenie, świadcząc swoje usługi przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 7 do 22, a niepełnosprawny będzie mógł skorzystać z usług danego asystenta maksymalnie do 60 godzin miesięcznie. Założono zatrudnienie 12 asystentów dla 13 osób niepełnosprawnych dotkniętych schorzeniami nerwowo-mięśniowymi. W ofercie skalkulowano koszty realizacji zadania na 116 733 zł, w tym 109 200 zł na koszty zatrudnienia asystentów, 5 100 zł na koszty związane z dojazdami, 1 800 zł na zakup środków ochrony oraz 633 zł na ubezpieczenie asystentów. Termin realizacji zadania określono od 16 sierpnia 2021 r. do 30 listopada 2021 r.

(akta kontroli str. 20-40, 81-96, 265-277)

Fundacja 16 sierpnia 2021 r. zawarła umowę Nr WSS-I.2.2021 z Gminą Miasto Szczecin na realizację zadania publicznego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021²⁶. W umowie wskazano termin realizacji zadania i ponoszenia wydatków zgodnie ze złożoną ofertą, tj. 16 sierpnia 2021 r. do 30 listopada 2021 r. Określono, że na finansowanie zadania Gmina Miasto Szczecin przekaze Fundacji, w formie dotacji, środki finansowe w wysokości 116 733 zł. Do umowy nie zawarto aneksów. Wskazano również numer rachunku bankowego Fundacji, na który zostanie przekazana płatność z tytułu finansowania zadania oraz zobowiązano Fundację do utrzymania tego rachunku nie krócej, niż do dnia zaakceptowania sprawozdania końcowego z wykonania zadania.

(akta kontroli str. 97-108)

W ramach Programu 2021 usługi asystenta osoby niepełnosprawnej wykonywało, zgodnie z założeniami oferty, 12 osób. Wszystkie osoby niepełnosprawne, które zgłosiły się do Programu 2021, same wskazały swojego asystenta, co było zgodne z zasadami Programu 2021²⁷. Nie dokonywano zmian na stanowiskach asystentów. Żadna osoba niepełnosprawna nie zmniejszyła godzin usług asystenta, a asystenci świadczyli usługi w liczbie 60 godzin miesięcznie²⁸ dla każdego podopiecznego, co było zgodne z ofertą. Wszyscy asystenci byli zatrudnieni w oparciu o umowę zlecenie.

(akta kontroli str. 20-40, 41-44, 119-121)

W efekcie realizacji zadania publicznego „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2021 usługami asystentów objęto 14 podopiecznych Fundacji ze znacznym stopniem niepełnosprawności (przy 13 planowanych) oraz zatrudniono 12 asystentów świadczących usługi. Natomiast liczba wykonanych godzin usług asystenckich, która wyniosła 2 640 godzin, stanowiła 96,7% godzin zaplanowanych.

(akta kontroli str. 82-96, 109-117)

²⁶ Na podstawie Programu Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pn. „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej edycja 2019 – 2020” finansowanego ze środków Funduszu Solidarnościowego oraz Oświadczenia Woli Prezydenta Miasta Szczecin nr 75/BDO/2020 złożonego w imieniu Gminy Miasto Szczecin 24 kwietnia 2020 r.

²⁷ Zgodnie z działem V ust. 3 Programu 2021 usługi mogły świadczyć osoby: asystent osoby niepełnosprawnej, opiekun osoby starszej, opiekun medyczny; osoby posiadające co najmniej 6-miesięczne, udokumentowane doświadczenie w udzielaniu bezpośredniej pomocy osobom niepełnosprawnym np. doświadczenie zawodowe, udzielanie wsparcia osobom niepełnosprawnym w formie wolontariatu; osoby wskazane przez uczestnika Programu lub jego opiekuna prawnego.

²⁸ Przez 7 dni w tygodniu, w godzinach od 7 do 22.

Fundacja złożyła w terminie przewidzianym umową²⁹ kompletne i prawidłowo wypełnione sprawozdanie z wykonania zadania. W sprawozdaniu zamieszczono szczegółową informację na temat osiągniętych rezultatów wraz z liczbowym określeniem skali działań, szczegółowy opis wykonywania poszczególnych działań, sprawozdanie z wykonania wydatków, rozliczenie finansowania. Sprawozdanie zostało zaakceptowane przez Gminę Miasto Szczecin 4 marca 2022 r. po przedłożeniu przez Fundację, na wniosek Urzędu Miasta Szczecin z 14 stycznia 2022 r., dodatkowych dokumentów potwierdzających zgodność wydatkowanej dotacji z założeniami Programu³⁰.

(akta kontroli str. 109-117)

Środki na finansowanie zadania publicznego (116 733 zł) na rachunek bankowy Fundacji (wskazany w umowie z Gminą Miastem Szczecin) wpłynęły 1 września 2021 r. Fundacja prowadziła, zgodnie z zapisami umowy, wyodrębnioną ewidencję księgową zadania oraz wyodrębnioną dokumentację finansowo-księgową. Na realizację zadania wydatkowano 112 927,92 zł. Wydatki poniesiono na realizację zadań przewidzianych umową, tj. na zatrudnienie asystentów 105 550,27 zł, na ich ubezpieczenie 631 zł, na transport 4 950 zł, na zakup środków ochrony 1 796,65 zł. Nie zostały przekroczone przyjęte na 2021 r. maksymalne kwoty kosztów: jednej godziny usług asystenckich (40 zł), ubezpieczenia asystentów (do 150 zł rocznie na jednego asystenta), zakupu biletów komunikacji publicznej lub dojazdów prywatnym bądź innym środkiem transportu (do 200 zł miesięcznie na jednego asystenta), zakupu środków ochrony osobistej (do 50 zł miesięcznie na jednego asystenta). W przypadku dojazdów prywatnym bądź innym środkiem transportu asystenci prowadzili ewidencję przebiegu pojazdów lub ewidencję kosztów dojazdu. Niewykorzystaną kwotę dotacji, w wysokości 3 805,08 zł, Fundacja przekazała w terminie³¹ na konto bankowe Gminy Miasto Szczecin wskazane w umowie. Wszystkie powyższe wydatki opłacane były z rachunku bankowego Fundacji wskazanego w umowie z Gminą Miasto Szczecin.

(akta kontroli str. 109-117, 333-336, 338)

1.4 Koordynator usług³² dokonywał oceny pracy usług asystentów. W latach 2020-2021 m.in. weryfikował co miesiąc karty usług oraz liczbę zrealizowanych godzin³³. Koordynator był w kontakcie telefonicznym z podopiecznymi, biorącymi udział w Programie. Koordynator nie wnosił uwag do usług wykonywanych przez asystentów w Programie.

Każdy z zatrudnionych w Programie asystentów każdego miesiąca przedstawiał kartę wykonanych usług z liczbą wypracowanych godzin wraz z potwierdzeniem wykonania usługi przez podopiecznego. Na podstawie karty wyliczane było wynagrodzenie. Koszt przepracowanej godziny, zgodnie z umową zlecenia, wynosił 30 zł brutto w edycji 2019-2020 i 40 zł brutto w edycji 2021.

(akta kontroli str. 75-79, 109-114, 119-121)

²⁹ Tj. 6 grudnia 2021 r.

³⁰ Fundacja przestawiła karty zgłoszenia do Programu, karty realizacji usługi, ewidencję przebiegu pojazdu, ewidencję biletów, ewidencję zakupu środków ochrony osobistej.

³¹ Tj. 6 grudnia 2021 r.

³² Koordynatorem usług była osoba zatrudniona w Fundacji, która miała za zadanie koordynację i planowanie pracy asystentów.

³³ Zatrudniony w Programie asystent każdego miesiąca przedstawiał kartę wykonanych usług z liczbą wypracowanych godzin wraz z potwierdzeniem wykonania usługi przez podopiecznego. Na podstawie karty wyliczane było wynagrodzenie. Koszt przepracowanej godziny, zgodnie z umową zlecenia, wynosił 30 zł brutto w edycji 2019-2020 i 40 zł brutto w edycji 2021.

Pomoc asystenta polegała na aktywizacji osoby niepełnosprawnej w formie m.in. pomocy w wyjściu na spacer, na zakupy, na rehabilitację, do instytucji publicznych i kulturalnych.

(akta kontroli str. 41-44, 75-80, 109-117)

Badanie przeprowadzone na próbie 21 usług³⁴ świadczonych przez asystentów osobistych w ramach Programu osobom o znacznym stopniu niepełnosprawności wykazało, że:

- usługami asystenta objęto wyłącznie osoby niepełnosprawne³⁵ o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- wszystkie osoby złożyły³⁶ karty zgłoszenia do Programu wraz z wymaganymi załącznikami³⁷;
- żadna z osób objętych badaniem nie korzystała z innych usług w ramach innych programów³⁸,
- zakres usług asystenta³⁹ był określany przez samą osobę niepełnosprawną i dostosowany do jej potrzeb biorąc pod uwagę jej niepełnosprawność i ograniczenia ruchowe i był zgodny z wnioskowanym przez Fundację zakresem zadania; z prowadzonej dokumentacji (karta realizacji usług asystenta) wynikał zarówno rodzaj otrzymywanej przez osobę niepełnosprawną pomocy jak i miejsce wykonywania usług (w miejscu zamieszkania bądź poza miejscem zamieszkania);
- przyznany i zrealizowany limit godzin oraz ich koszt był zgodny z warunkami zawartymi w Programie⁴⁰;
- asystenci prowadzili szczegółowo i rzetelnie kartę realizacji usług, ewidencję biletów lub ewidencję przebiegu pojazdu;
- nie przyznano kolejnych godzin usług asystenta w ramach środków własnych.

(akta kontroli str. 122-162, 185-192, 210-215)

W ramach realizacji zadania publicznego pn. *Realizacja programu „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2019-2020*, określono (aneksem nr 2) koszty związane z dojazdami asystenta oraz jego ubezpieczeniem na odpowiednio 578 zł i 5 811,30 zł. Koszty te nie zostały przekroczone i wyniosły odpowiednio 578 zł oraz 4 196,19 zł. W ramach kolejnej edycji tego Programu koszty związane z dojazdami asystenta oraz jego ubezpieczeniem na odpowiednio na 633 zł oraz 5 100 zł. Koszty te nie zostały przekroczone i wyniosły odpowiednio 631 zł i 4 950 zł.

(akta kontroli str. 75-79, 109-117, 330-336)

Na podstawie badania ankietowego przeprowadzonego wśród 13 podopiecznych Fundacji (z 20 do których skierowano ankiety) w wieku od 39 do 75 lat⁴¹, którzy korzystali w ramach Programu ze wsparcia asystenta osobistego ustalono, że:

- sześciu ankietowanych było bardzo zadowolonych ze wsparcia jakie otrzymali od asystenta, siedmiu ankietowanych było zadowolonych z takiego wsparcia;

³⁴ Do szczegółowego badania dobrano losowo dokumentację 21 podopiecznych (w tym 10 kobiet i 11 mężczyzn), którzy brali udział w Programie w okresie objętym kontrolą (11 osób w edycji 2019-2020 i 10 osób w edycji 2021). Żadna z osób objęta Programem nie zrezygnowała z korzystania z usług świadczonych przez asystenta.

³⁵ Dotknięte niepełnosprawnością ruchową lub neurologiczną, będące mieszkańcami Szczecina.

³⁶ Usługi asystenta były przyznawane na bieżąco, podczas składania kart. Od daty złożenia karty zgłoszenia do dnia rozpoczęcia usługi upływało od 1 do 17 dni.

³⁷ Do karty dołączono wypis z treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, oświadczenie uczestnika o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych i informacje w sprawie RODO.

³⁸ W tym z usług opiekuńczych i specjalistycznych.

³⁹ Nie wynikał z żadnego dokumentu.

⁴⁰ Przyznany i zrealizowany limit godzin w edycji 2019-2020 wynosił 30 godzin na miesiąc, w edycji 2020 – 60 godzin na miesiąc. Usługi były realizowane 7 dni w tygodniu w godzinach 7-22. Koszt przepracowanej godziny, wynosił 30 zł brutto w edycji 2019-2020 i 40 zł brutto w edycji 2021.

⁴¹ Wszyscy ankietowani (7 kobiet, 6 mężczyzn) posiadali orzeczenie o znacznym stopniu niepełnosprawności.

- ośmiu ankietowanych wskazało, że korzystając z usług asystenta częściej spędzało czas poza domem;
- ośmiu ankietowanych wskazało, że dzięki pomocy asystenta zdecydowanie lepiej radziło sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi, pięciu, że lepiej radziło sobie z takimi sytuacjami.

(akta kontroli str. 278-316)

Czternastu asystentów (z 15 objętych badaniem ankietowym w wieku od 23 do 46 lat⁴²), uważało, że należałoby zwiększyć nakłady finansowe na tę formę pomocy, a sześciu, że należałoby zweryfikować istniejące przepisy prawne i dostosować je do potrzeb w tym zakresie. Ankietowani za szczególnie atrakcyjne w wykonywaniu tego zawodu uważali m.in. pracę z jednym pacjentem, pomoc osobom niepełnosprawnym, satysfakcję z pracy, elastyczne godziny pracy. Ankietowani uważali również, że m.in. należałoby zmienić formę zatrudnienia asystentów, uprościć procedury związane z zatrudnieniem i rozliczeniem.

(akta kontroli str. 317-331)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje wniosków ani uwag.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

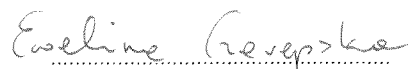
Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

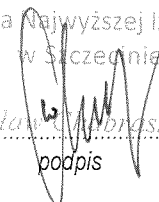
Zgodnie z art. 54 ust. 1 i 2 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Szczecin, 9 września 2022 r.

Kontroler
Ewelina Czerepska
główny specjalista kontroli państwowej

.....
podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Szczecinie
Dyrektor
p.o. DYREKTORA
Delegatura Najwyższej Izby Kontroli
w Szczecinie

.....
podpis

⁴² 13 kobiet, dwóch mężczyzn.